

Hantering av mikrodatautlämnanden vid SCB

Jonas Färnstrand
Freja Werke

SCB:s uppgift

- Utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik
- Samordna systemet för den officiella statistiken
- [SCB:s siffror berättar om Sverige](#)

”Mikrodata är avidentifierade data om enskilda personer, företag eller arbetsställen. Mikrodata kan också vara en rad i en tabell som summeras till en person, ett företag eller ett arbetsställe. ”

Mikrodatauppdrag på SCB

- Ansvarar för majoriteten av mikrodatauppdrag på SCB
- 14 handläggare, 1 uppdragsansvariga samt 1 sektionschef
- Handläggaren ansvarar för hela uppdraget, från första genomgången av förfrågan till slutleverans.

Statistiksekretess 24 kap. 8 § 1 st. OSL, absolut sekretess

”Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde.”

- *Enskild*: Fysiska och juridiska personer (ej myndigheter)
- *Personliga förhållande*: Ex. namn, adress, personnummer
- *Ekonomiska förhållande*: Ex. lön, omsättning, namn, organisationsnummer
- Ingen skadebedömning – absolut sekretess

24 kap. 8 § 3 st. OSL, undantag

”Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller liknande förhållande är direkt hänförlig till den enskilde får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.”

Forskningsändamål: vetenskapligt syfte, vetenskaplig frågeställning, resultaten avsedda att publiceras i vetenskaplig tidskrift

Statistikändamål: XXX

Skada: ekonomisk skada

Men: andras missaktning

SCB:s personuppgiftsbehandling

- Bearbetning och utlämnande innebär personuppgiftsbehandling enl GDPR
- Uppgifter i våra register har vi stöd för att behandla
 - ✓ artikel 6.1 e GDPR (uppgift av allmänt intresse), 14 §, lagen om den officiella statistiken
 - ✓ Känsliga personuppgifter artikel 9.2 j GDPR, 15 §, lagen om den officiella statistiken
- Känsliga personuppgifter, som kommer in till oss i det specifika uppdraget, får SCB behandla om behandlingen ingår i ett forskningsprojekt som har godkänts enligt etikprövningslagen (15 § lagen om den officiella statistiken)
- Övriga personuppgifter som kommer in till oss i det specifika uppdraget har vi alltid stöd för att behandla

Känsliga personuppgifter

- Etniskt ursprung
 - Politiska åsikter
 - Religiös eller filosofisk övertygelse
 - Medlemskap i fackförening
 - Hälsa
 - En persons sexualliv eller sexuella läggning
 - Genetiska uppgifter och
 - Biometriska uppgifter som används för att entydigt identifiera en person.
-
- Uppgifter som rör lagöverträdelser är inte känsliga personuppgifter i dataskyddsförordningens mening, men de har också ett starkt skydd.

Utlämnande för forskningsändamål

- SCB lämnar uppgifter till forskningshuvudman
- Myndighet: Statistiksekretessen följer med till mottagaren om inte uppgiften omfattas av en annan sekretessbestämmelse hos mottagaren.
- Andra än myndigheter: Utlämnande sker till fysisk person med förbehåll. Att bryta mot förbehållet innebär brott mot tystnadsplikten, enligt brottsbalken.

Utlämnande för statistikändamål

- SCB är skyldiga att till annan SAM lämna de uppgifter som behövs för officiell statistik, vilket framgår av 6§ förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.
- Övriga myndighet: Det utlämnande materialet av allmänna handlingar skyddas av sekretess om utlämnade sker till en särskild verksamhet hos myndigheten som avser framställning av statistik.
- Andra än myndigheter: Utlämnande sker till fysisk person med förbehåll. Att bryta mot förbehållet innebär brott mot tystnadsplikten, enligt brottsbalken.

Behandling i strid med dataskyddsregleringen, 21 kap. 7§ OSL

Sekretess gäller för personuppgift om det kan antas att uppgiften efter ett utlämnade kommer att behandlas i strid med

- 1. GDPR*
- 2. dataskyddslagen*
- 3. 6 § etikprövningslagen*

Processen och hur man beställer data – Inklusive leveranssätt och MONA

Innan beställning

- Kontakta oss gärna innan beställning för frågor kring:
- - hur beställningsprocessen går till
 - > - vilka underlag som krävs i samband med beställning
 - > - vilka variabler och register som finns att tillgå
- Information finns också på SCB:s webbplats
 - > <https://www.scb.se/vara-tjanster/bestalla-mikrodata/>

Att beställa data från flera registerhållare

- Separata beställningar görs till respektive registerhållare.
- Samtliga registerhållare gör en sekretessprövning.
- Registerhållarna diskuterar:
 - ✓ Nycklar
 - ✓ Populationer
 - ✓ Var man ligger i handlägningsprocessen
 - ✓ Registeruppgifter
 - ✓ Avslagsbeslut
 - ✓ Teknik och juridik

Beställningsformulär

- <http://www.scb.se/vara-tjanster/bestalla-mikrodata/sa-har-bestaller-du/>

Att fylla i:

- Forskningshuvudman/Datamottagare
- Kortfattad beskrivning av uppdraget samt med vilket stöd uppgifterna ska behandlas.
- Kontaktperson, leveransadress, faktureringsuppgifter
- Övriga inblandade myndigheter

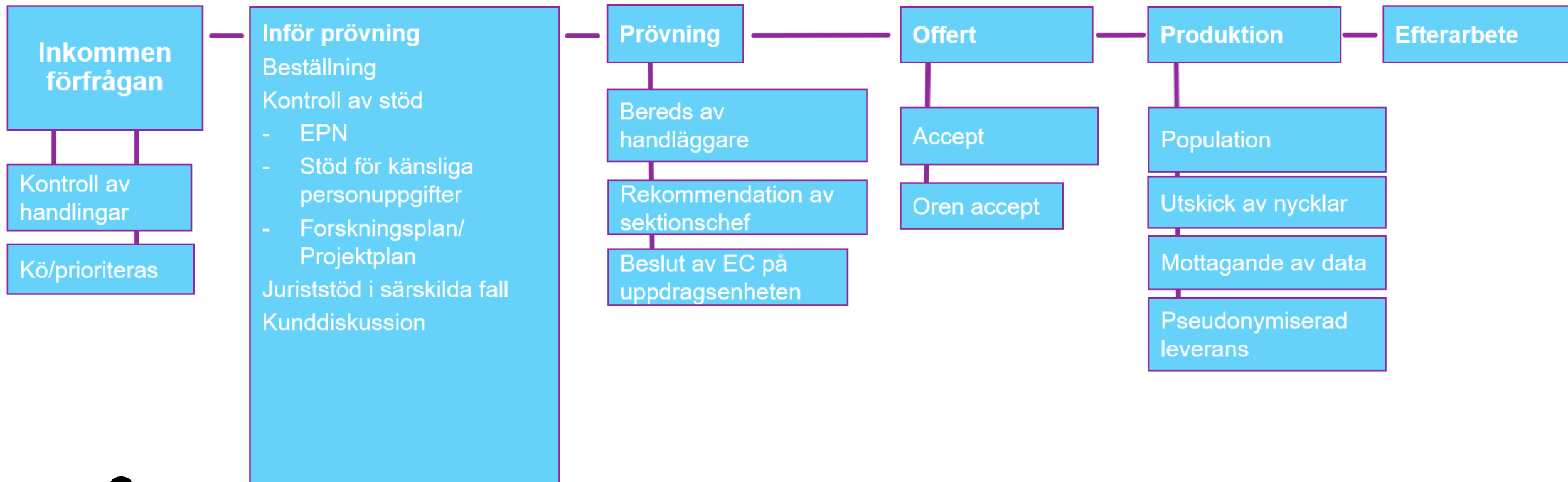
Underlag vid beställning

- Beställningsblanketten
- Specifikation av mikrodata som önskas (population, register, variabler)
- Variabellista
- Ansökan om etikprövning
- Etikgodkännande
- Forskningsplan

Beställning

- Beställningen skickas till mikrodata@scb.se
- En första granskning av beställningen görs:
 - ✓ Är det ett mikrodatauppdrag eller bör beställningen skickas till någon annan?
 - ✓ Är uppdraget förenligt med riktlinjerna för SCB:s uppdragsverksamhet
 - ✓ Finns samtliga underlag som krävs för beställningen?

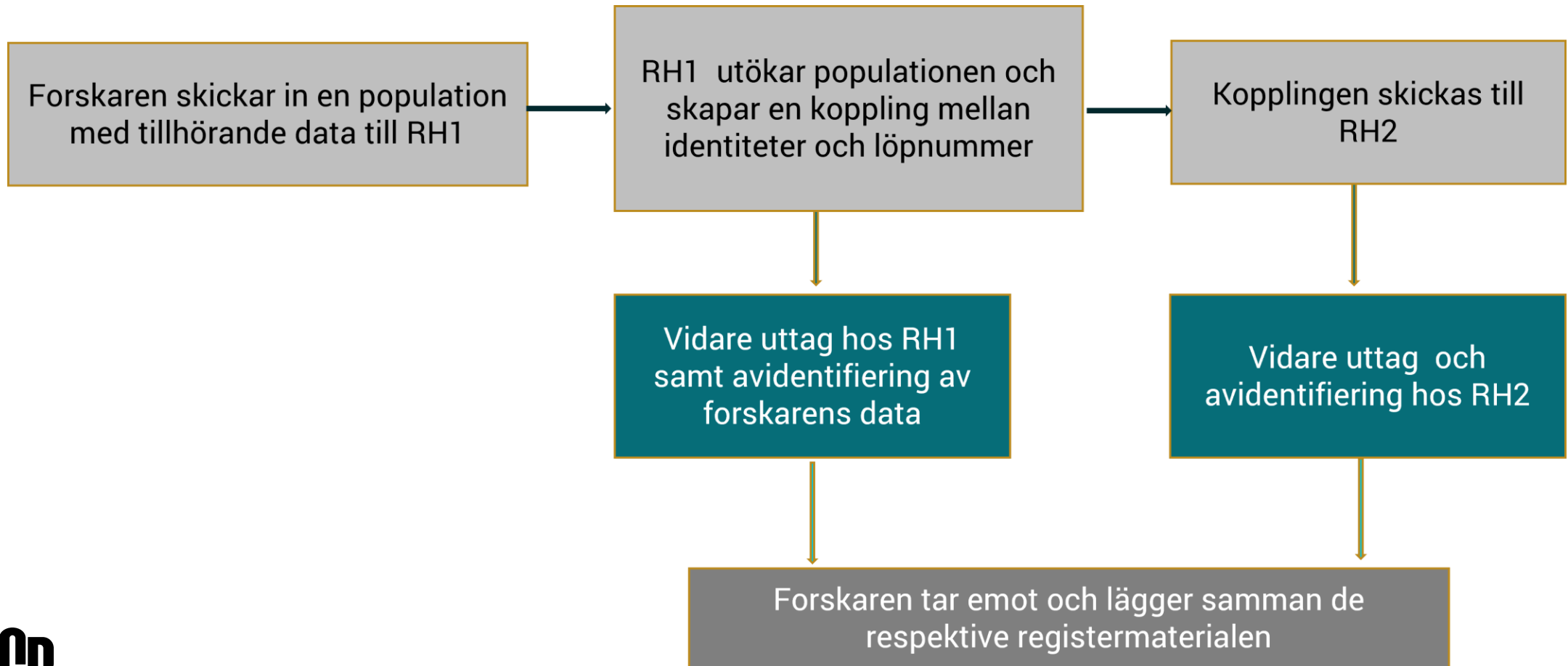
Arbetets gång

Vad är en kodnyckel?

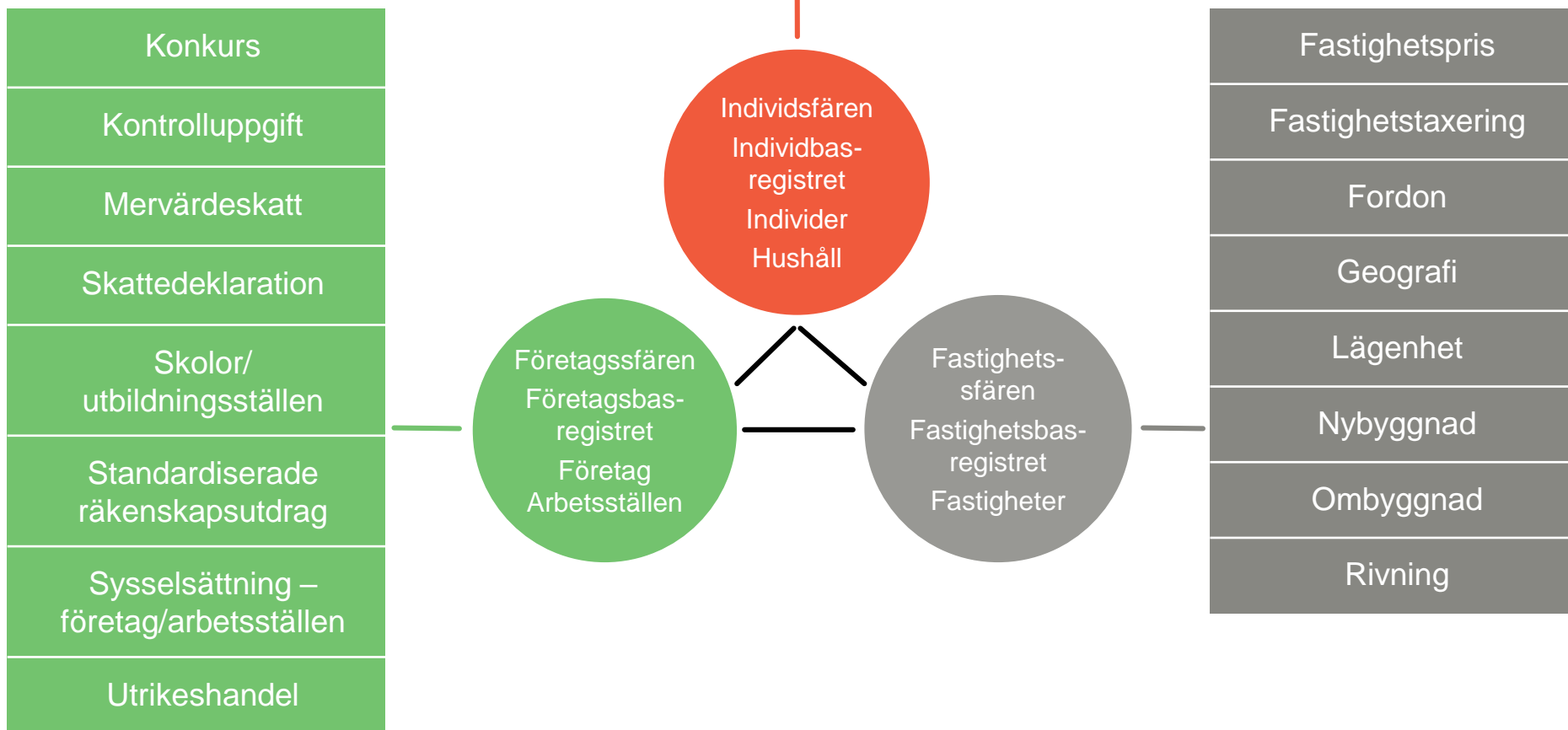
- En kodnyckel är en koppling mellan löpnummer och identiteter.
- Syftet med att spara kodnyckeln måste vara konkret och det måste tydligt ha framgått för Etikprövningsmyndigheten att nyckeln ska bevaras.
- Det är projektets ansvar att bevaka utgångsdatumet för en bevarad nyckel.

Forskningsprojekt med registerdata från flera registerhållare

Datakällor, register och folkbokföring

Arbetsmarknad	Hushållens ekonomi och utgifter	Levnadsförhållanden
Befolkning	Inkomst och taxering	Sysselsättning – individer
Demokrati	Integration	Utbildning

Registret över totalbefolkningen (RTB)

- Alla folkbokförda personer vid varje årsskifte med början 1968-12-31
- Ett utdrag ur Skatteverkets folkbokföringsregister:
 - Personnummer (kön, ålder)
 - Folkbokföring (namn, adress)
 - Familjer (individer folkbokförda i samma lägenhet)
 - Civilstånd (kopplingar till make/maka/partner/sambo)
 - Migrationer (datum, invandrings-/utvandringsland)
- Årsversionen tillgänglig i mitten av februari året efter

RTB i forskning

- Skapa populationer
- Folkbokföringsuppgifter – långa tidsserier
- Kopplingar till make/maka
- Migrationer/dödsdatum

Flergenerationsregistret

Individer folkbokförda någon gång sedan 1961, födda 1932 och senare (inkl. avlidna och emigrerade)

Innehåll:

- Eget personnummer, biologisk mors och fars personnummer samt adoptivmors och adoptivfars personnummer

Kontroller:

- Borttag av mammor och pappor med t.ex. orimlig ålder vid barnets födelse

Kopplingar

Personnummer

PersonnummerMor PersonnummerFar

Pernilla

Christina

Hans

Niclas

Christina

Hans

Bianca

Pernilla

Emilio

Procedurer

- Föräldrar
- Barn
- Syskon – syskontyper
- Mor- och farföräldrar
- Barnbarn
- Kusiner

- Biologiska eller adoptivsläktingar

Flergenerationsregistret i forskning

- Används ofta inom medicinsk forskning (genetiska/biologiska effekter)
- Men också inom ekonomisk och samhällsvetenskaplig forskning (sociala effekter)
- I teorin kan alla släktskap beräknas
- Täcker för närvarande upp till 6 generationer

Historiska Befolkningsregistret

- Baseras på Registret över totalbefolkningen
- Uppbyggt kring händelser istället för årsskiften
- Alla folkbokförda i Sverige sedan 1968-12-31
- Födelse, immigration, emigration, inrikes flytt, civilståndsändring, död
- 16,3 miljoner individer, 127 miljoner händelser

Historiska befolkningsregistret

Individ	Datfran	Dattill	Fodd	Immigratio n	Civilandrin g	Medborgar- byte	Inrikes flytt	Emigration	Dod
1	19721008	19740122	0	1	0	0	0	0	0
1	19740122	19750325	0	0	0	0	1	0	0
1	19750325	19760618	0	0	0	0	1	0	0
1	19760618	19760619	0	0	0	1	0	0	0
1	19760619	19801120	0	0	1	0	0	0	0
1	19801120	20160101	0	0	0	0	1	0	0
1	20160101	20210101	0	0	0	0	0	0	0

Händelser

- Flest händelser för en individ: 126
- Flest inrikes flyttar för en individ: 111
- Flest antal boendekommuner för en individ: 47
- Flest immigrationer för en individ: 21
- Flest emigrationer för en individ: 20
- Flest civilståndsändringar för en individ: 22
- Flest antal olika civilstånd för en individ: 6 (av 7 möjliga)
- Flest födslar för en individ: 1
- Flest dödsfall för en individ: 1

Historiska Befolkningsregistret i forskning

- Fall- och kontrollpopulationer
- Följa personer under en tidsperiod
- Folkbokföringsstatus ett visst datum
- Händelser (flyttar, giftermål etc.)

Personnummer

Personnumrets användning

- Folkbokföring
- Diverse förvaltningsområden inom offentlig sektor
- Försäkringsbolag och banker
- Sökbegrepp och kopplingsvariabel

Personnumrets konstruktion

- Födelsetid (6 siffror)
- Födelsenummer (3 siffror)
- Kontrollsiffra (1 siffra)

Personnumrets tilldelning

- Folkbokföringsmyndigheten och Skatteverket fastställer personnummer för barn i samband med registreringen av födelsen i folkbokföringsregistret, vilket innebär att barnet folkbokförs.
- Tilldelning av personnummer för en person som invandrar till Sverige sker i samband med att invandringen registreras i folkbokföringsregistret.

Samordningsnummer

- Identitetsbeteckning som används för personer som inte är folkbokförda.
- Precis som personnummer är samordningsnumret unikt.
- En koppling skapas mellan samordningsnummer och personnummer om personen blir folkbokförd.
- Konstrueras ÅÅMMDD+60

Skyddade personuppgifter

- **Sekretessmarkering**
 - Ingår i avisering från Skatteverket
 - Markering för vilka personer
 - Ingår i mikrodatautlämnanden men aldrig med identitet eller kontaktuppgifter.
- **Skyddad folkbokföring**, som har ersatt kvarskrivning
- **Fingerade personuppgifter**, som innebär att du får nytt namn och personnummer.

Vanligaste födelsedagar

Födelsedag	Antal	Andel i ‰
1 januari	52 570	5,1
2 januari	47 179	4,5
1 juli	39 203	3,8
21 mars	36 604	3,5
3 januari	36 530	3,5
...		
24 december	22 424	2,2
26 december	22 119	2,1
29 februari	6 779	0,7

Vanligaste födelsedagar per födelseland

Födelseland	Antal	1 jan (%)	2 jan (%)	1 juli (%)
Turkiet	52 628	8,0	1,6	0,8
Syrien	193 594	6,5	4,9	0,8
Irak	146 440	2,2	1,3	5,7
Eritrea	47 156	3,8	5,6	0,5
Somalia	70 184	2,6	3,3	0,6
Sverige	8 332 557	0,2	0,3	0,3

Ändrade personnummer

- 277 000 personnummerbyten
- Numera koppling till tidigare samordningsnummer
- Registrering av felaktig födelsetid i samband med invandring eller födelse
- Registrering av felaktigt kön i samband med invandring eller födelse
- Könsbyte (liten omfattning)

Ändrade personnummer per födelseland

Födelseland	Antal totalt	Personnummerbytare	Andel (%)
Sverige	8 333 000	28 200	0,3
Syrien	194 000	8 200	4,2
Irak	146 000	9 000	6,2
Finland	140 000	3 700	2,6
Polen	93 800	18 500	19,7
Iran	81 300	9 400	11,5
Somalia	70 200	2 200	3,1
Jugoslavien	63 400	2 100	3,4
Afghanistan	60 900	4 400	7,3
Bosnien-Hercegovina	60 200	2 800	4,6

Personnummerbyten vid forskning

- Pseudonymiserade data – löpnummer istället för personnummer
 - SCB har koll på vilka som bytt personnummer
 - Ett löpnummer per individ
- I löpnummernycklar som skickas från SCB till andra myndigheter (ex. Socialstyrelsen) – alla ingående personnummer finns med!

Återanvända personnummer

- Ca 23 000 personnummer
- Två individer – samma personnummer
- Vanligast är att en immigrerad person får ett tidigare använt personnummer från en nu död person
- SCB kan inte alltid säkerställa om registeruppgiften tillhör den gamla eller nya ägaren av personnumret
- Löpnummer för dessa skickas med till kunden i en särskild tabell

Återanvända personnummer per födelseland

Födelseland	Andel återanvända personnummer (%)
Armenien	2,5
Kazakstan	2,3
Jordanien	1,9
Azerbajdjan	1,7
...	
Sverige	0,06

Läs mer

- <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Personnumret-fyller-70-ar/>
- https://www.scb.se/contentassets/8d9d985ca9c84c6e8d879cc89a8ae479/ov9999_2016a01_br_be96br1601.pdf

Individregister

Andra individbaserade register

- Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT)
- Geografidatabasen (koordinater, SAMS-områden, DeSO)
- Sysselsättningsregistret, Yrkesregistret
- Utbildnings- och skolregister (Utbildningsregistret, Högskoleregistret, Skolverkets elevregister)
- Fordonsregistret
- Valdatabasen
- Vissa urvalsbaserade register
 - Undersökningen om levnadsförhållanden (ULF)

Integrerade databaser

- Anpassade för forskning
- Väl dokumenterade
- Samlar data från olika områden (demografi, utbildning, inkomster, arbetsställen etc.)

LISA

- Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier
 - Demografi, socioekonomi, sysselsättning
 - Sjukskrivning, föräldraförsäkring m.m. från Försäkringskassan
 - Årlig sedan 1990
 - Alla folkbokförda individer över 15 år (16 år)

STATIV

- Longitudinell databas för integrationsstudier
 - Demografi, socioekonomi
 - Migrationer, integration (geografiska data för bostad, skola och arbetsställen)
 - Årlig sedan 1997
 - Alla folkbokförda individer

Kontakta oss gärna

Jonas Färnstrand

jonas.farnstrand@scb.se

010-479 67 36

Freja Werke

Freja.werke@scb.se

010-479 64 55

Frågor och beställningar:

mikrodata@scb.se

Webbplatsen (information om beställningsprocessen, beställningsblankett)

<https://www.scb.se/vara-tjanster/bestalla-mikrodata/>

